

Finanssivalvonnan lehdistötilaisuus 15.3.2023

Finanssivalvonnan lehdistötilaisuus

15.3.2023 klo 10.00

- Toimintaympäristö ja valvonnan painopisteet sekä Finanssivalvonnan strategia 2023–2025
Tero Kurenmaa, johtaja
- Suomen pankkisektorin tila ja riskit 31.12.2022
Jyri Helenius, apulaisjohtaja, osastopäällikkö, pankkivalvonta
- Suomen vakuutussektorin tila ja riskit 31.12.2022 sekä katsaus lakisääteisten vakuutuslajien korvauspäätösten käsittelyaikoihin
Teija Korpiaho, johtava neuvonantaja, vakuutusvalvonta
- Ilmastoriskit vakuutussektorilla
Mikko Sinersalo, johtava riskiasiantuntija, vakuutusvalvonta

Valvontaa suunnataan vastaamaan toimintaympäristön
pitkäaikaisiin ja nopeisiin muutoksiin ja riskeihin

Finanssivalvonnalla uusi strategia 2023–2025

- Uudessa strategiassa painottuvat ennakoivuus ja ennakoitavuus
- Sekä strategiassa että tämän vuoden toiminnansuunnittelussa on otettu huomioon toimintaympäristön pidempiä kehityskulkuja ja ajankohtaisia ilmiöitä
- Valvontaan vaikuttavat toimintaympäristön pitkäkestoiset muutokset kuten ilmastonmuutos, digitalisaatio ja demografiset tekijät. Myös kotimaisen ja Eurooppa-tasoisien sääntelyn kehittyminen vaikuttaa
- Ajankohtaisina ilmiöinä vaikuttavat geopoliittisen tilanteen muuttuminen, talouden kehitys ja kyberuhkien lisääntyminen

FINANSSIVALVONNAN UUSI STRATEGIA

VISIO: ENNAKOIVA JA ENNAKOITAVA VALVOJA

UUDISTUVA

VASTUULLINEN

TULOKELLINEN

YHDESSÄ

Missio: Turvaamme finanssimarkkinoiden vakautta ja luottamusta sekä asiakkaiden ja sijoittajien suojaa ja vakuutettuja etuja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

- Talouskehitys
- Regulaatio
- Digitalisaatio
- Kyberuhat
- Geopoliittinen tilanne
- Demografia ja työ
- Ilmastonmuutos

STRATEGISET TEEMAT JA TAVOITTEET 2023–2025

Ennakoiva ja ennakoitava valvonta

- Valvontamme on ennakoivaa ja johdonmukaista.
- Vaikuttavuutemme ja luottamus meihin on lisääntynyt ja sitä tuetaan viestinnän keinoin.
- Hyödynnämme dataa tehokkaasti valvonnassa ja päätöksenteossa.
- Hyödynnämme valvonnassa EU-yhteistyötä.

Joustava ja muutoskykyinen organisaatio

- Operatiivinen johtamisemme on joustavaa.
- Organisaation toiminta ja resursointi on suunnattu pitkäjänteisesti ja riskiperusteisesti.
- Osaamisemme vastaa toimintaympäristön muutoksiin.

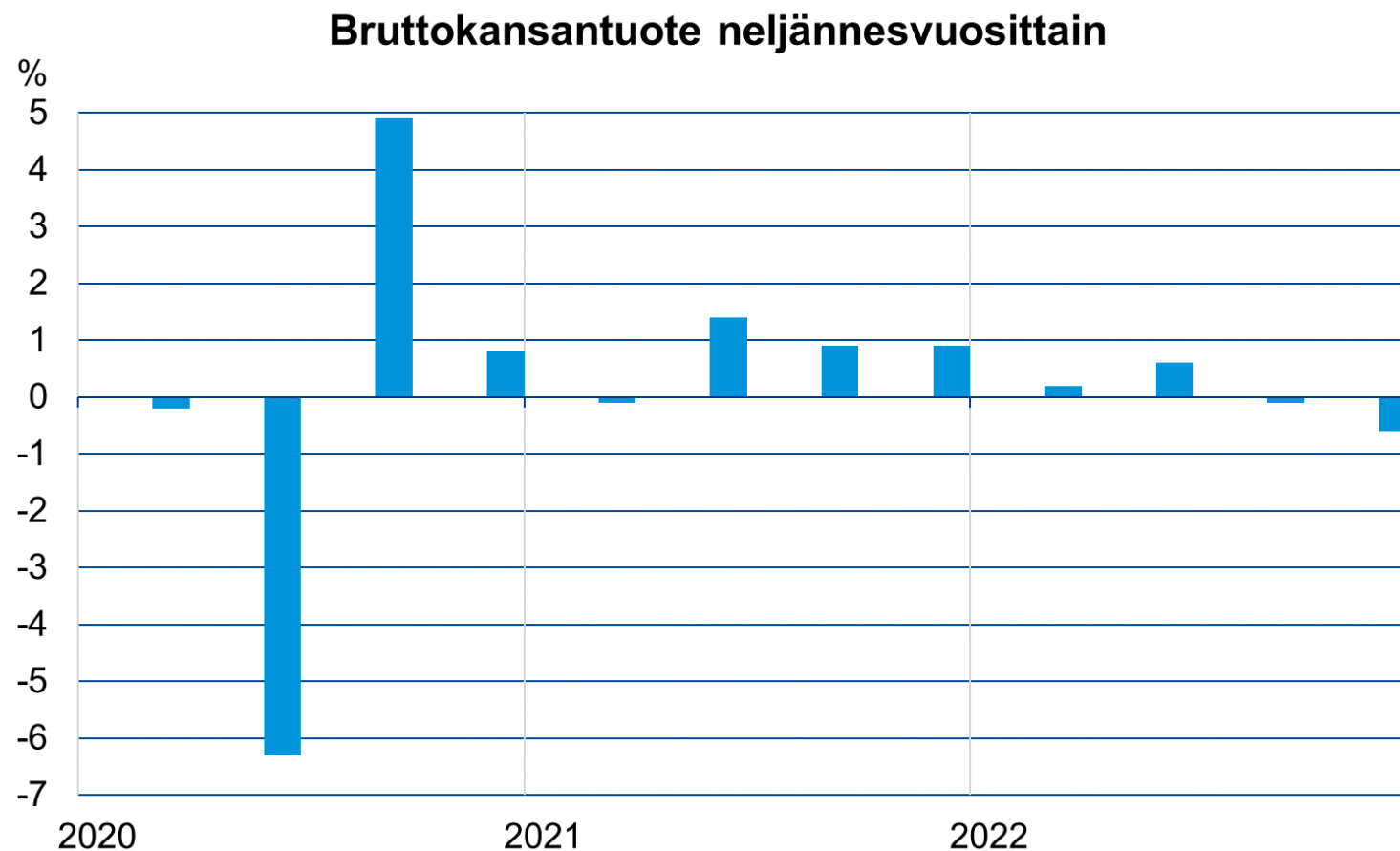
Asiantuntijuutta tukeva johtaminen

- Johtamisemme tukee työhyvinvointia.
- Meillä on kattavat ja kannustavat urapolku- ja kehittymismahdollisuudet.
- Hyvä työnantajakuvamme edistää tuloksellista rekrytointia.

Digitalisaatiota hyödyntävä toiminta

- Prosessimme ovat yhteisiä, yhtenäisiä ja tehokkaita.
- Laadukas analyysi mahdollistaa ennakoivan valvonnan.
- Tietojärjestelmät tehostavat toimintaamme.

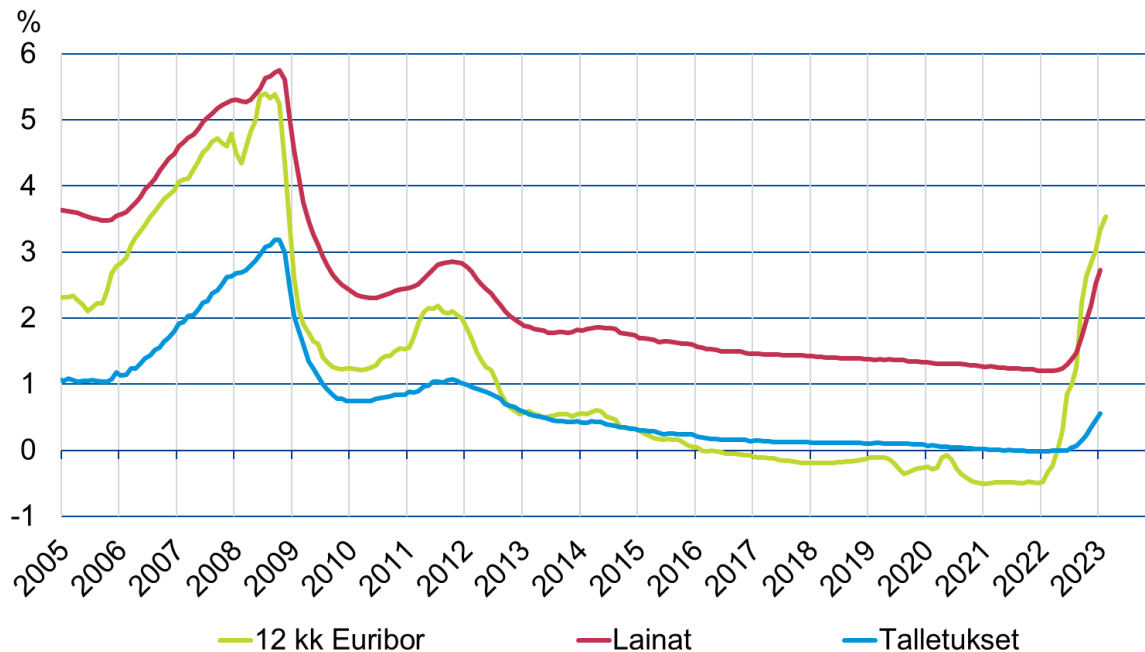
Suomen talouden taantuma heikentää Suomen finanssisektorin yleistä toimintaympäristöä

Lähde: Tilastokeskus

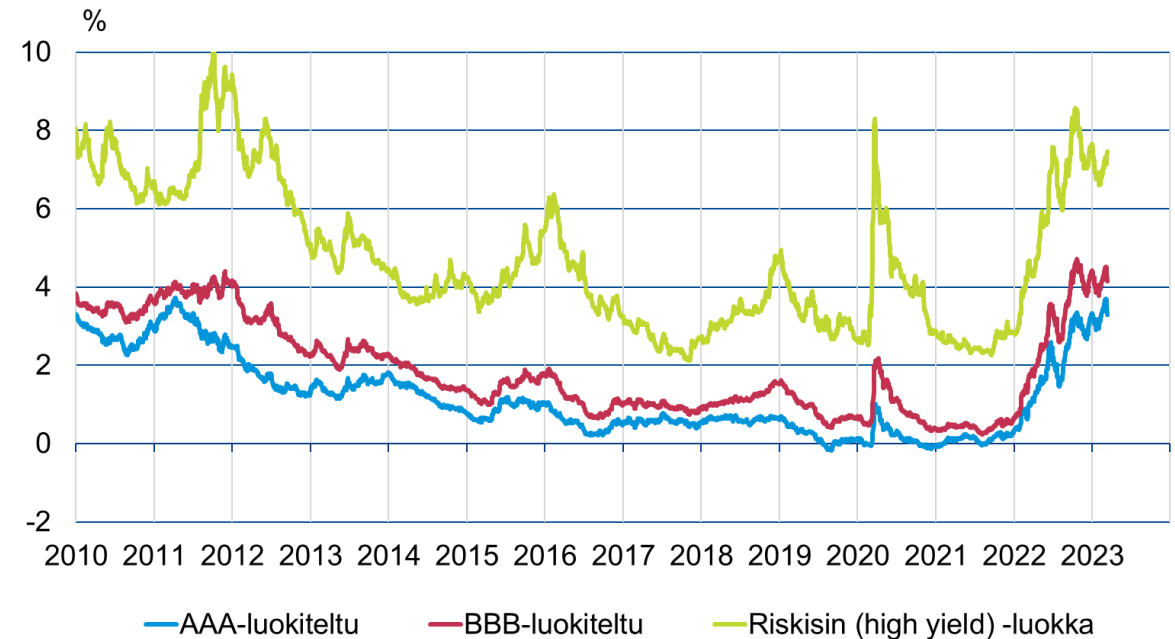
Korkojen nousu parantaa pankkien korkokatetta mutta samalla pienentää sijoitustuottoja

Suomalaisten rahalaitosten laina- ja talletuskantojen korot sekä 12 kuukauden euribor

Lähde: Suomen Pankki
Sisältää suomalaisten rahalaitosten euromääräiset lainat ja talletukset euroalueen yleisölle / yleisöltä. Korkot ovat kuukauden keskimääräisiä korkoja.

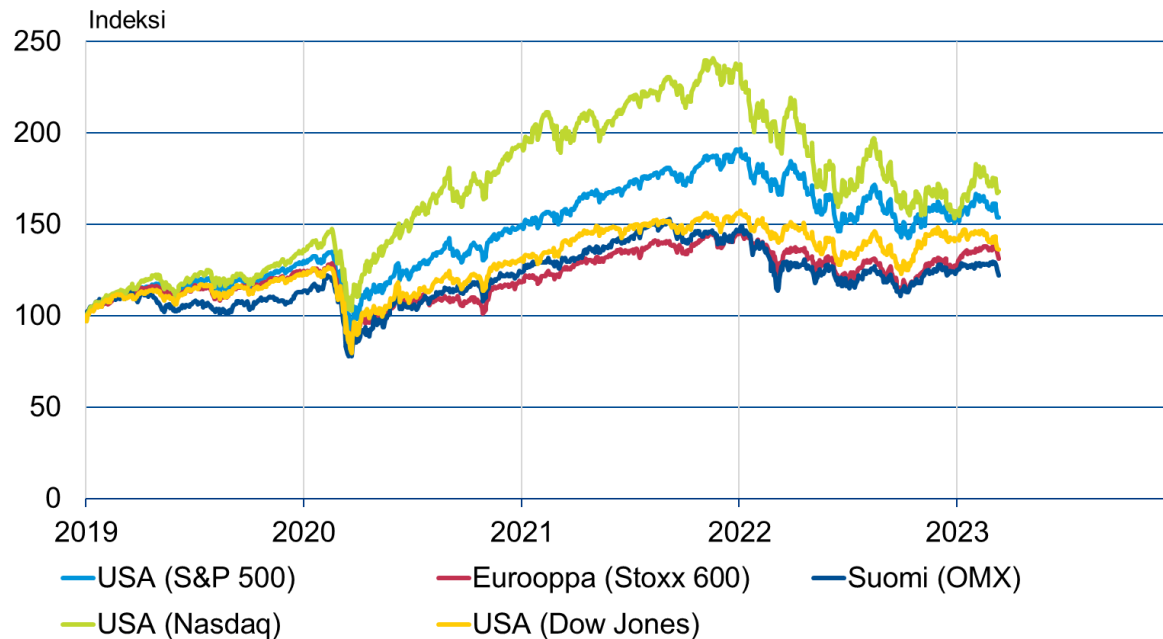
Yritysten euromääräisten velkakirjojen korot

Lähteet: Merill Lynch BofA ja Bloomberg.

Myös omaisuuserien hintojen lasku heijastuu sijoitustuottoihin

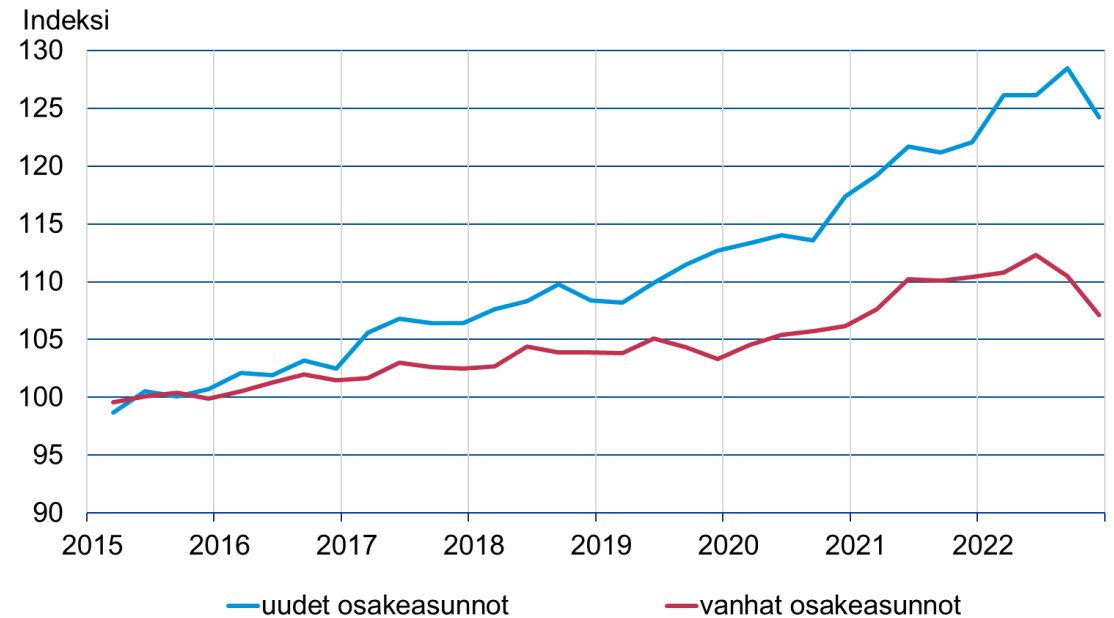
USA:n, Euroopan ja Suomen osakeindeksit

Lähde: Bloomberg

14.3.2023

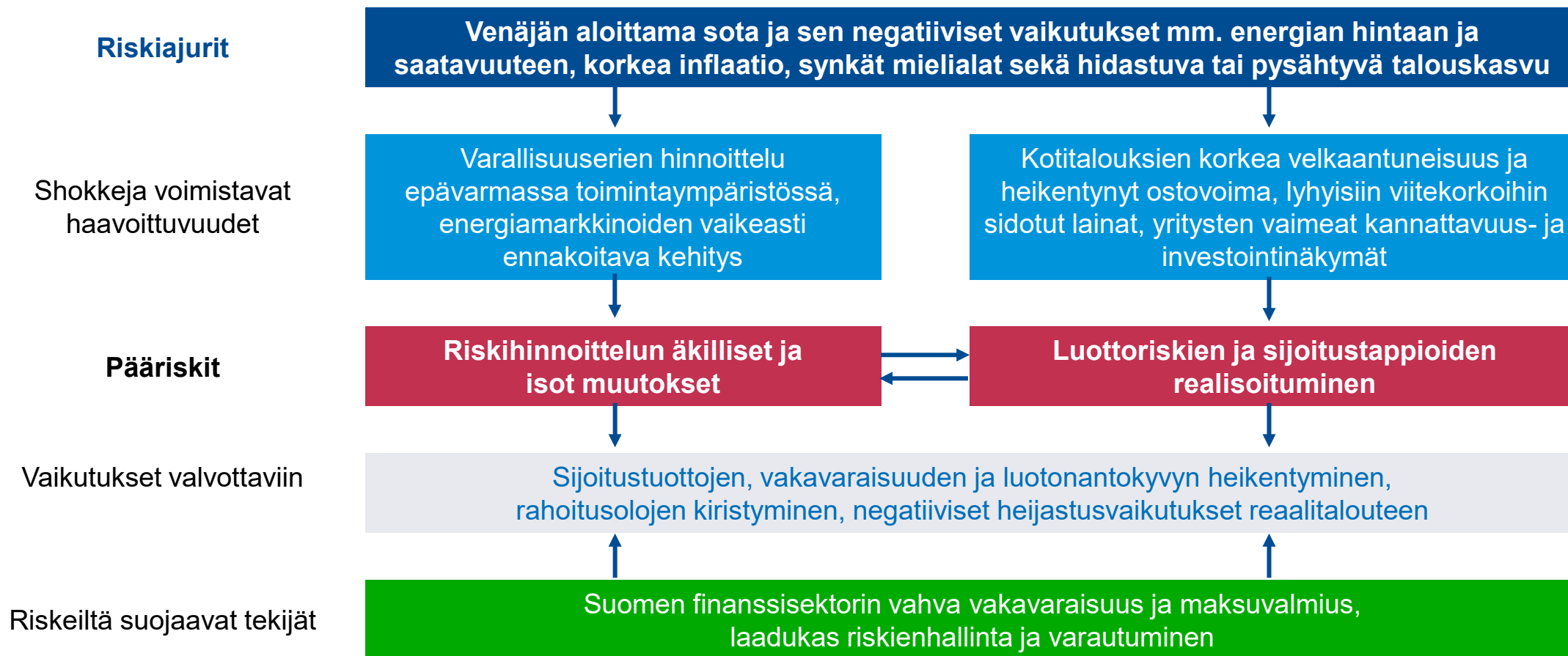
Vanhojen ja uusien osakeasuntojen hinnat koko maassa

Lähde: Tilastokeskus

Suomen finanssisektorin vahva vakavaraisuus ja maksuvalmius, laadukas riskienhallinta ja varautuminen suojaavat kohonneilta riskeiltä

Suomen finanssisektorin riskikuvaus keväällä 2023

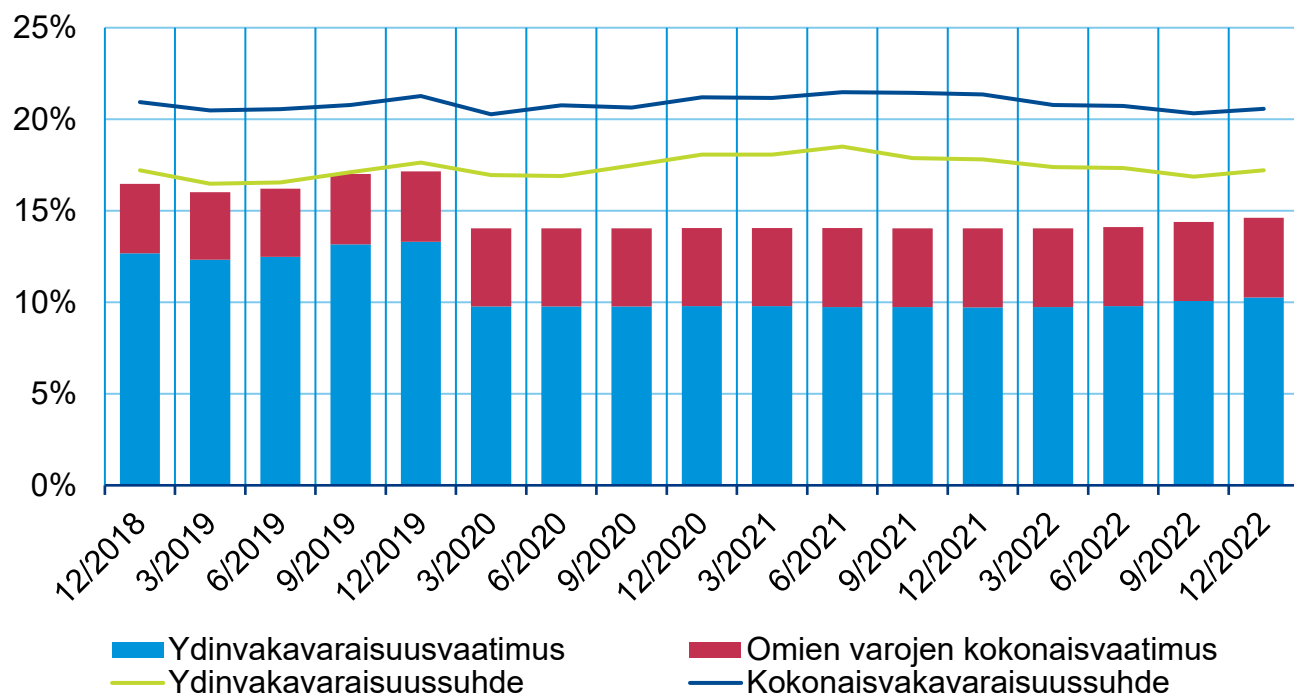
Teemme useille toimijoille sekä teema-arvioita että valvottavakohtaisia tarkastuksia – suunnitelma 2023

- Luottoriskien hallinta
- Korkoriskit
- Ilmastoriskit
- Luotettava hallinto
- Menettelytavat
- Sijoittajainformaatio
- Likviditeettiriski
- Sisäiset mallit
- Toimialarajat
- Vakuutusten tarjoaminen
- Vakuutustekniset riskit
- Sijoitusriskit
- Toimintatavat markkinoilla
- Operatiiviset riskit (ICT, tietoturva ja kyberriskit)
- Rahanpesun estäminen (asiakkaan tunteminen, korkeariskisten maiden transaktiot)

Suomen pankkisektorin tila ja riskit 31.12.2022

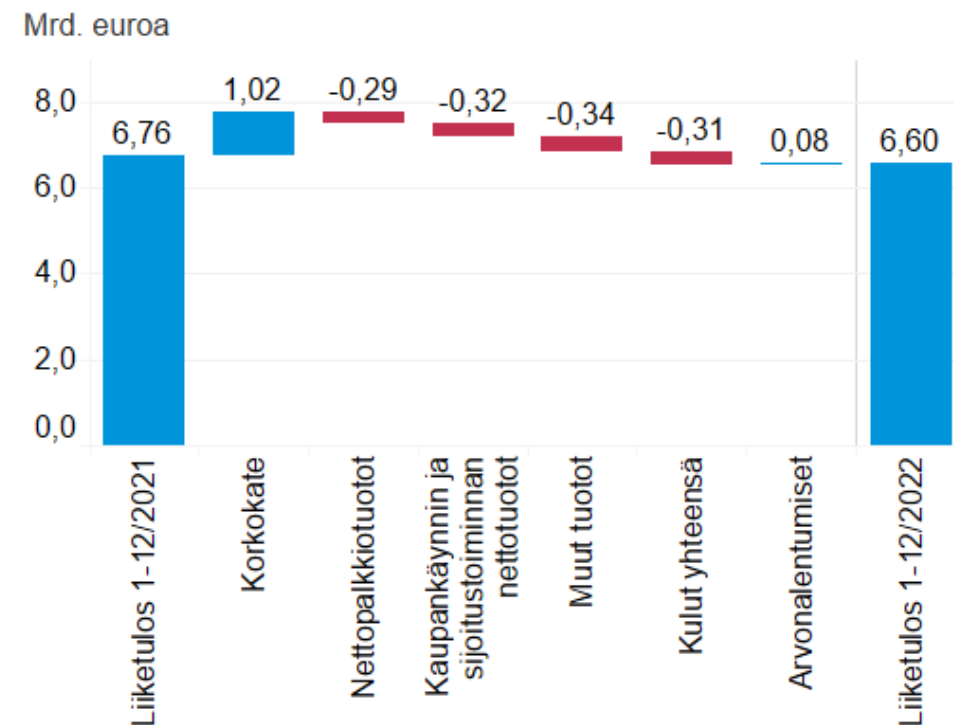
Pankkien vakavaraisuus pysynyt vahvana – korkojen nousu tuki kannattavuutta etenkin loppuvuonna 2022

Pankkisektorin vakavaraisuussuhteet ja -vaatimukset

Lähde: Finanssivalvonta

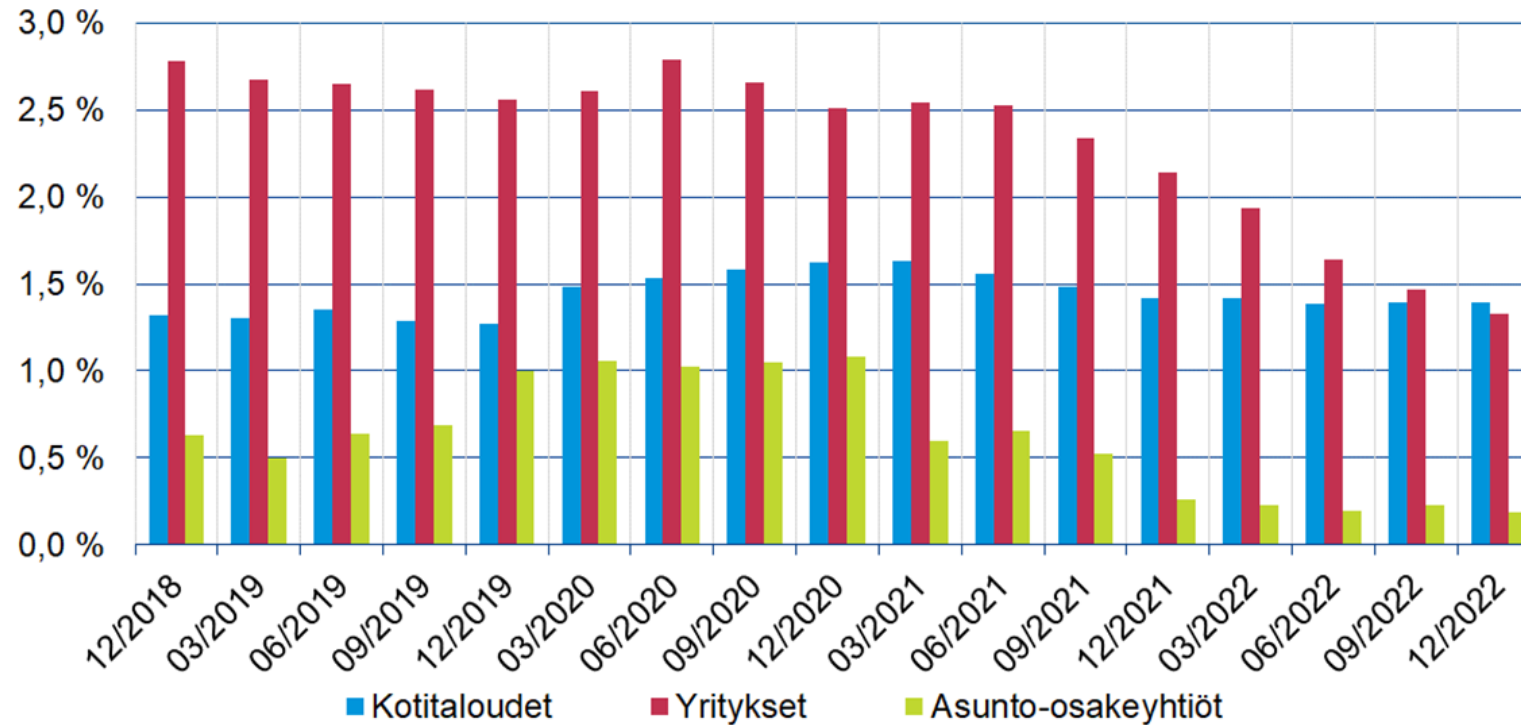
Pankkisektorin liike tuloksen muutos

Lähde: Finanssivalvonta

Pankkien järjestämättömät luotot pysyneet matalina

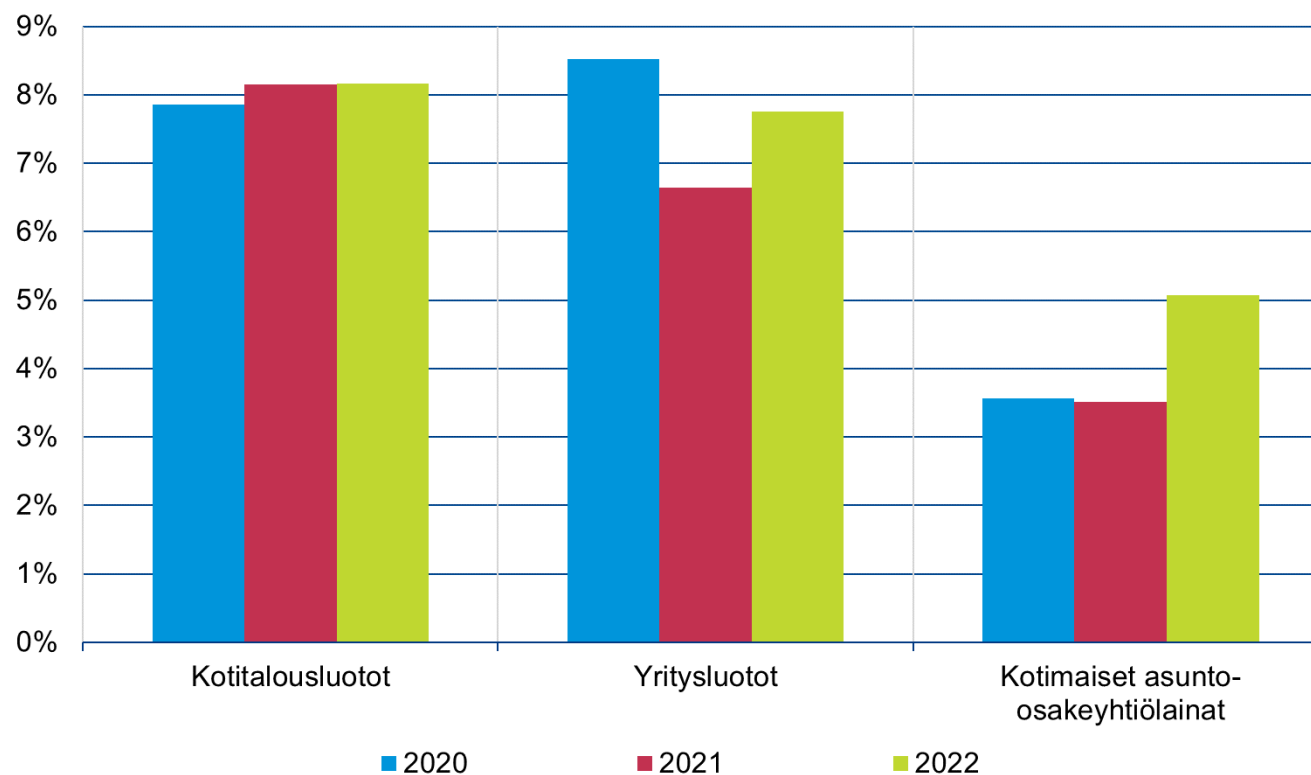
Suomalaispankkien järjestämättömien luottojen osuudet

Lähde: Finanssivalvonta

Varhaisia merkkejä luottoriskien kohoamisesta etenkin sodan vaikutuksille alttiilla yritystoimialoilla sekä taloyhtiölainoissa

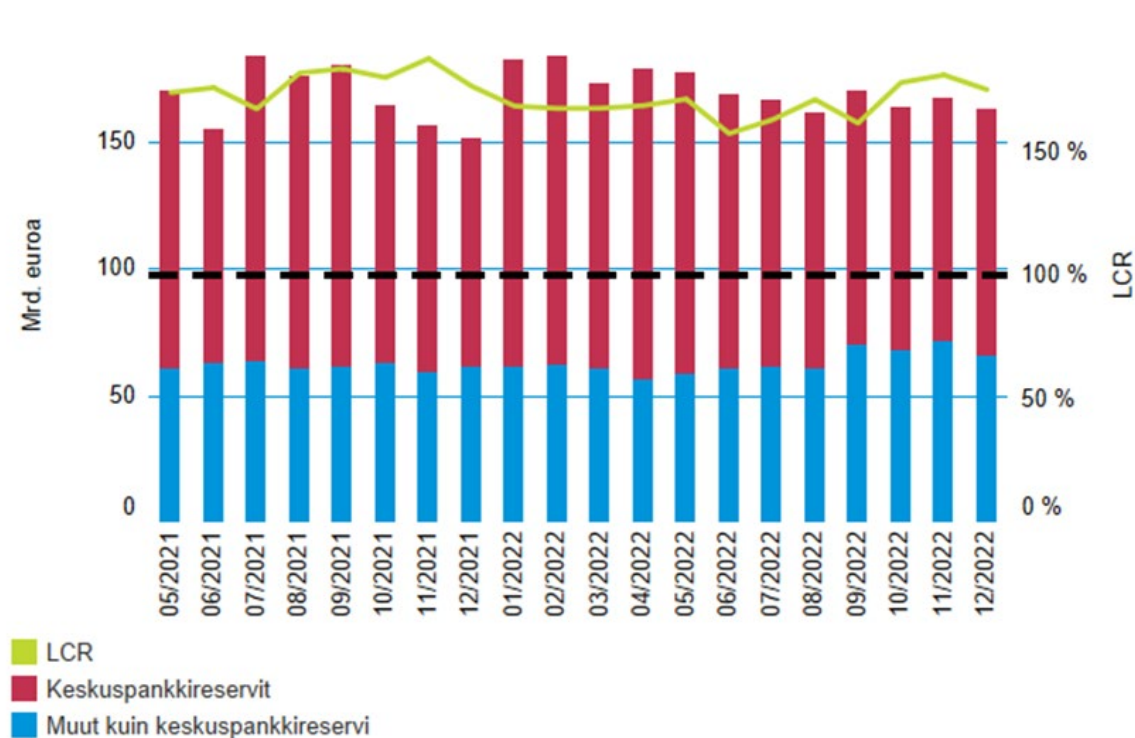
Luottoriskiltään kohonneiden ja arvoltaan alentuneiden luottojen osuudet

Lähde: Finanssivalvonta, Suomen Pankki

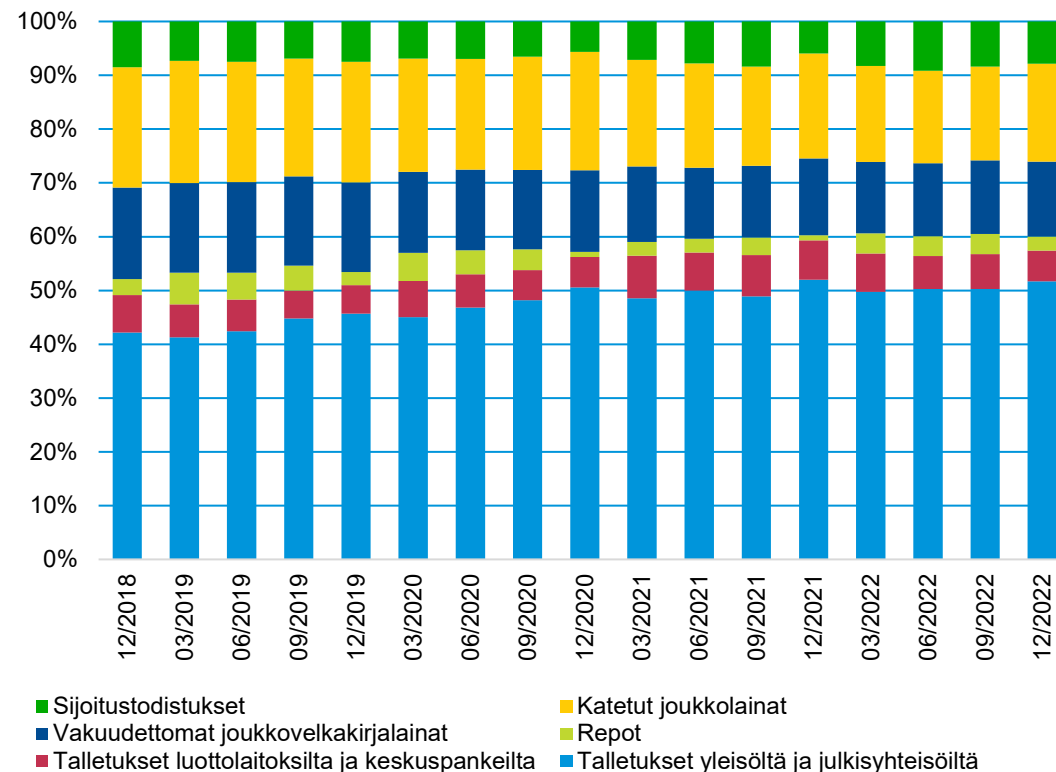
Pankkien likviditeettitilanne pysynyt hyvänä – markkinavarainhankinnan suuri osuus altistaa markkinahäiriöille ja varainhankintakustannusten nousulle

Pankkisektorin likvidit varat ja maksuvalmissuhde (LCR)

Lähde: Finanssivalvonta

Pankkisektorin varainhankinnan rakenne

Lähde: Finanssivalvonta

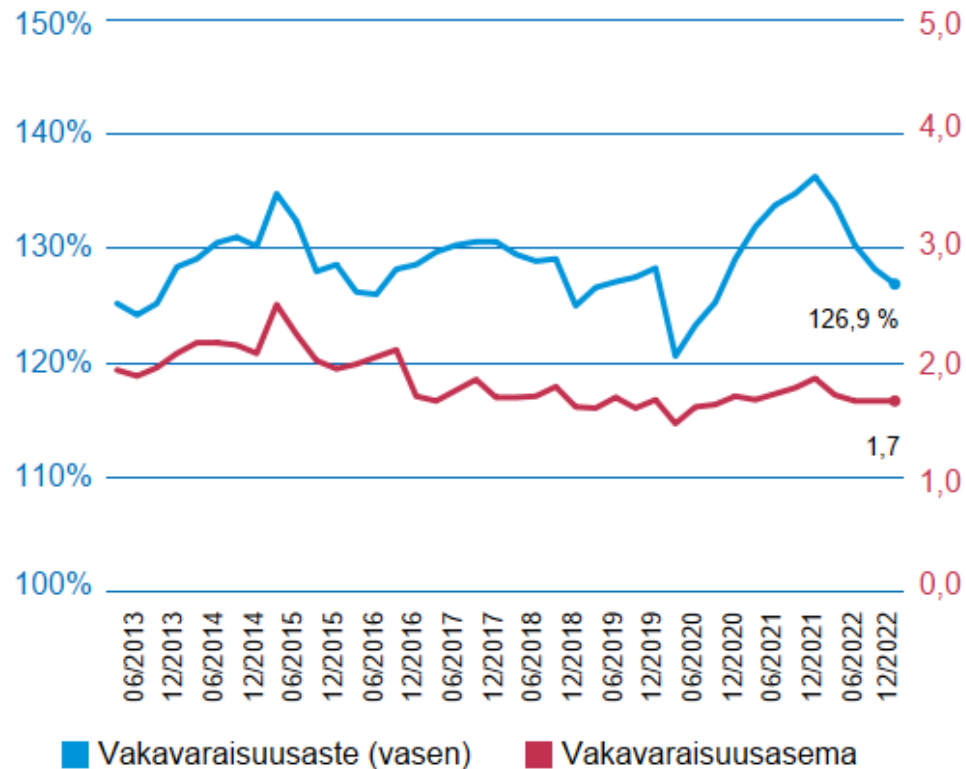
Yhdysvaltalaisen pankkien kaatumisilla ei suoria vaikutuksia Suomen pankkisektoriin

- Yhdysvaltalainen Silicon Valley Bank (SVB) joutui talletuspaon kohteeksi – talletussuojaviranomainen otti pankin haltuun 10.3.
 - Haavoittuvuudet: pankilla merkittävät riskikeskittymät sekä saamisissa että varainhankinnassa, kevyemmät sääntelyvaatimukset
 - Riskiajurit: korkojen voimakas nousu ja talletusnostojen kasvu
 - USA:n viranomaisilta useita toimenpiteitä pankkien likviditeetin turvaamiseksi ja luottamuksen vahvistamiseksi
- Suomen pankkisektorin suorat kytkökset Yhdysvaltojen rahoitussektorille ovat pienet
 - Suomen pankkisektorin saamiset Yhdysvaltojen rahoitussektorilta kokonaisuudessaan hyvin pienet (0,2 % taseesta)
 - Suomalaisilla vastapuolilla ei ole avoimia johdannaispositioita kriisipankkien kanssa
- Suomen pankkisektorilla ei vastaavia haavoittuvuuksia kuin SVB-pankilla – yhdysvaltalaispankkien ongelmien mahdolliset vaikutukset suomalaispankkeihin välillisiä
 - Suomalaispankkien liiketoimintamallit, saamiset ja rahoitusrakenne paremmin hajautettuja
 - Finanssikriisin jälkeisten mittavien sääntely- ja valvontauudistusten (mm. pääoma- ja likviditeettivaatimukset, säännölliset stressitestit) ansiosta suomalaispankeilla vahvat pääoma- ja likviditeettipuskurit rahoitusmarkkinoiden häiriötilanteiden varalta
 - Suomalaispankkien velkakirjaomistukset maltilliset (n. 11 % taseesta) – velkakirjojen arvonmuutokset näkyvät suoraan tuloksessa tai vakavaraisuudessa ja arvonmuutoksilta myös suojauduttu
 - Finanssivalvonta seuraa tarkasti ongelmien välillisiä vaikutuksia esim. suomalaispankkien varainhankinnan saatavuuteen ja hintaan

Suomen vakuutussektorin tila ja riskit 31.12.2022

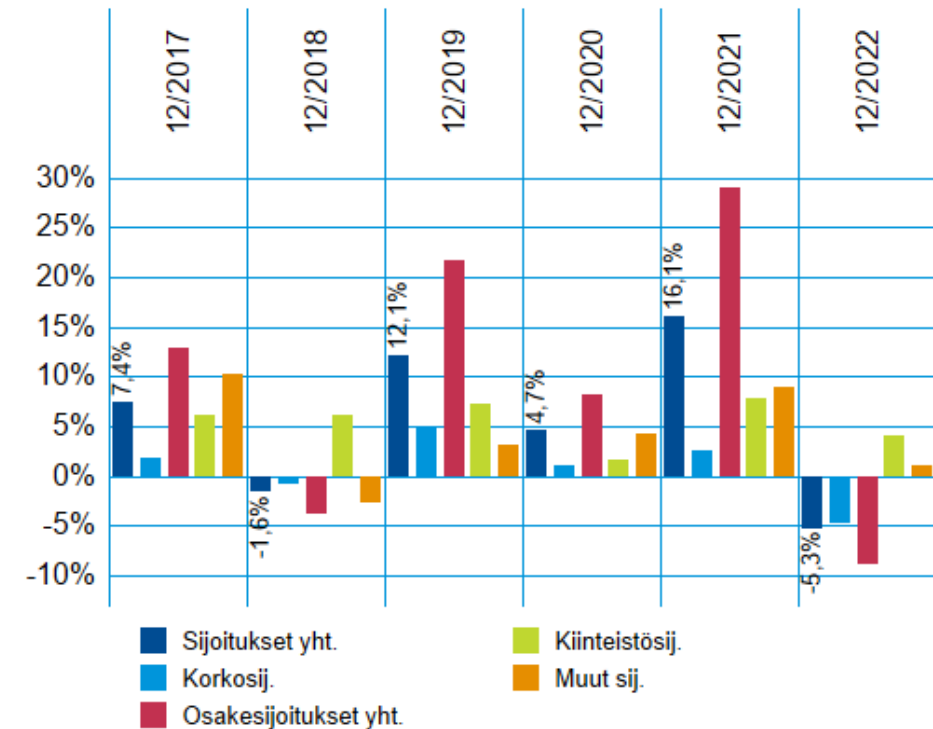
Negatiivinen sijoitustuotto heikensi työeläkesektorin vakavaraisuutta

Työeläkesektorin vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta

Työeläkesektorin sijoitustuotot

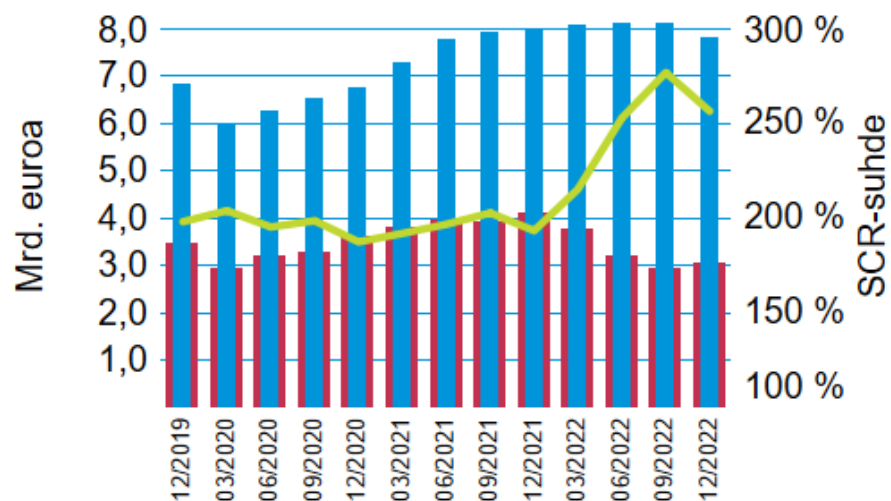
Lähde: Finanssivalvonta

Työeläkeyhtiöiden maksuvalmius ei vaarantuisi edes toimintaympäristön stressitilanteessa

- Finanssivalvonta on arvioinut työeläkevakuutusyhtiöiden likviditeettitilannetta erittäin haastavassa markkinatilanteessa
- Arviossa on oletettu
 - Vakuutusmaksutulon jäävän noin 20 % ETK:n ennustetta alhaisemmaksi
 - Maksettavien eläkkeiden ja toimintakulujen säilyvän ennallaan
 - Pääomakutsut säilyvät odotusten mukaisina
 - Pääomarahastoista ei saada pääomanpalautuksia
 - Johdannaisten vakuusvaateet kasvavat noin 4 mrd. euroa
 - Takaisinlainaus kasvaa noin 2 mrd. euroa
- Näillä oletuksilla likviditeettitarve olisi yhteensä 13 mrd. euroa
- Yhtiöillä on likvidiä sijoitusomaisuutta noin 80 mrd. euroa, joista rahamarkkinatalletuksia ja kehittyneiden valtion lainoja hieman yli 13 mrd. euroa.

Korkotason nousu ja markkinariskin vakavaraisuusvaatimuksen lasku vahvistivat henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuussuhteita

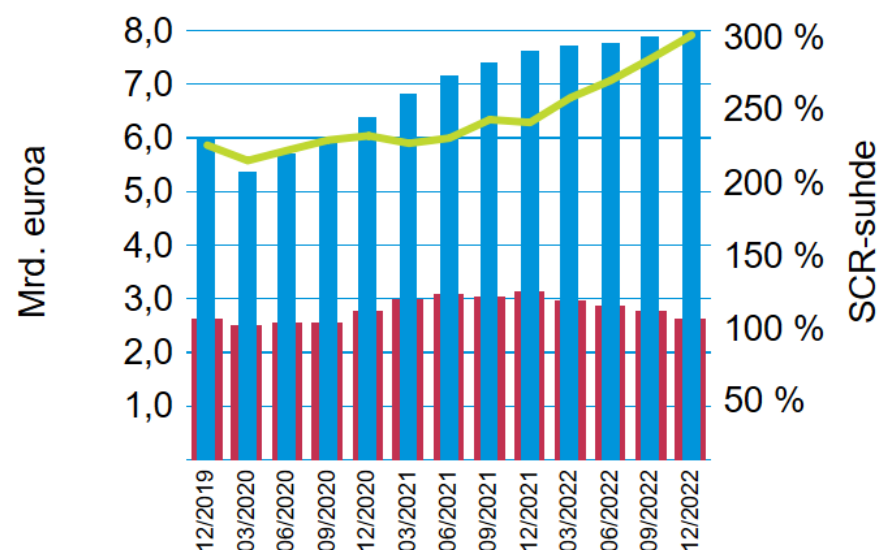
Henkivakuutussektorin vakavaraisuus

■ Oma varallisuus (SCR)
■ SCR
— SCR-suhte (oik. asteikko)

Lähde: Finanssivalvonta

Vahinkovakuutussektorin vakavaraisuus

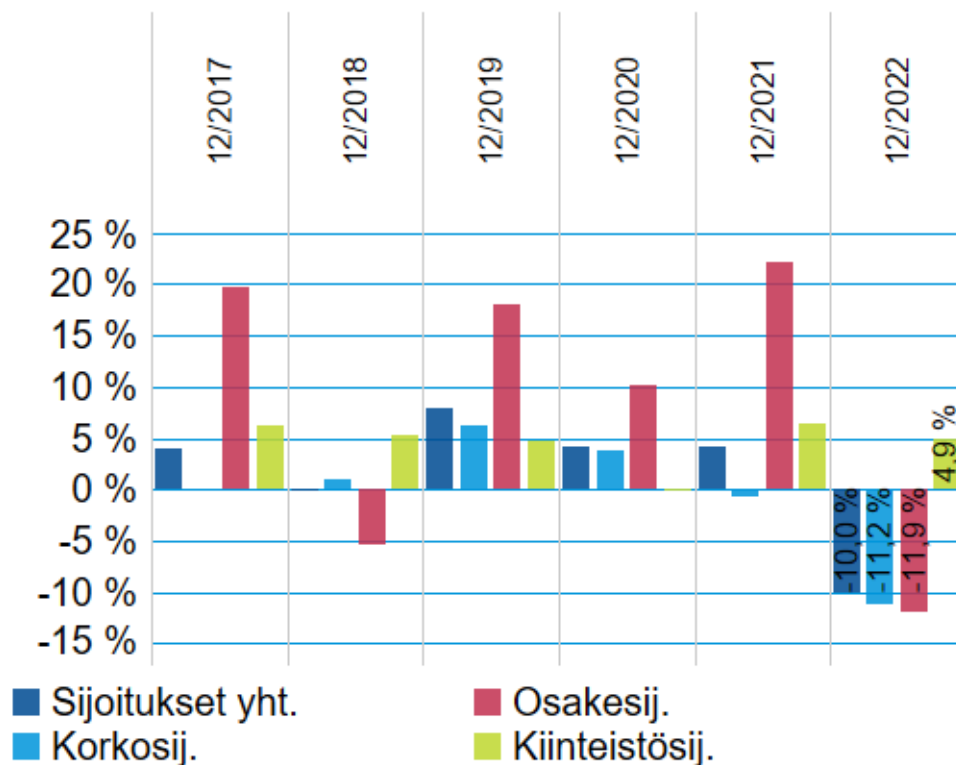

■ SCR
■ Oma varallisuus (SCR)
— SCR-suhte (oik. asteikko)

Lähde: Finanssivalvonta

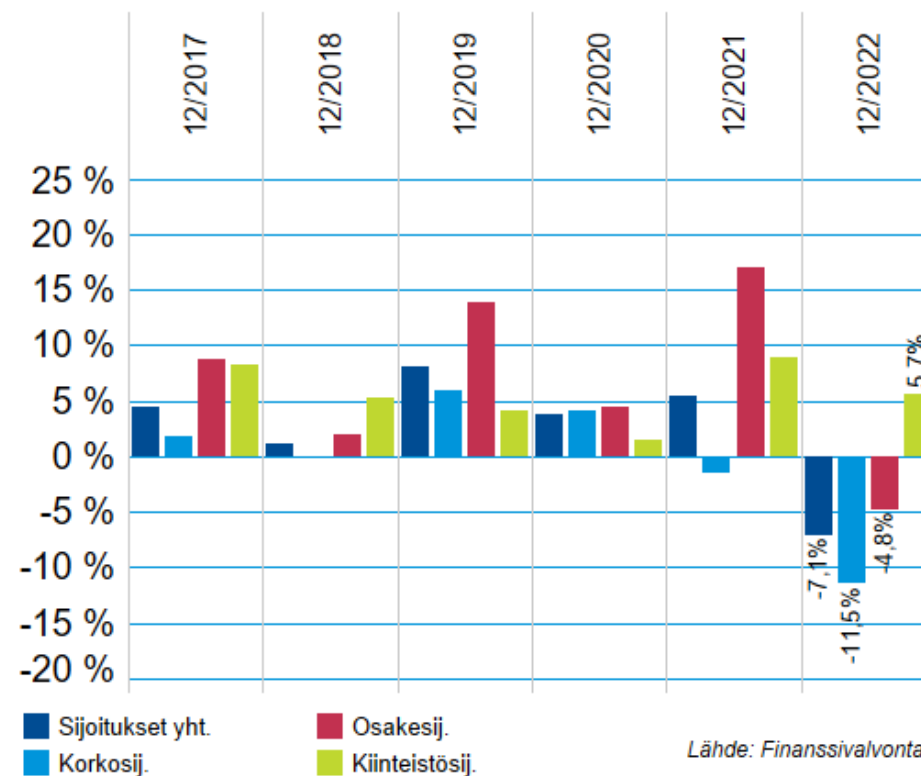
Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitustuotot jäivät selvästi tappiollisiksi korkojen nousun ja osakekurssien laskun seurauksena

Henkivakuutussektorin sijoitustuotot

Lähde: Finanssivalvonta

Vahinkovakuutussektorin sijoitustuotot

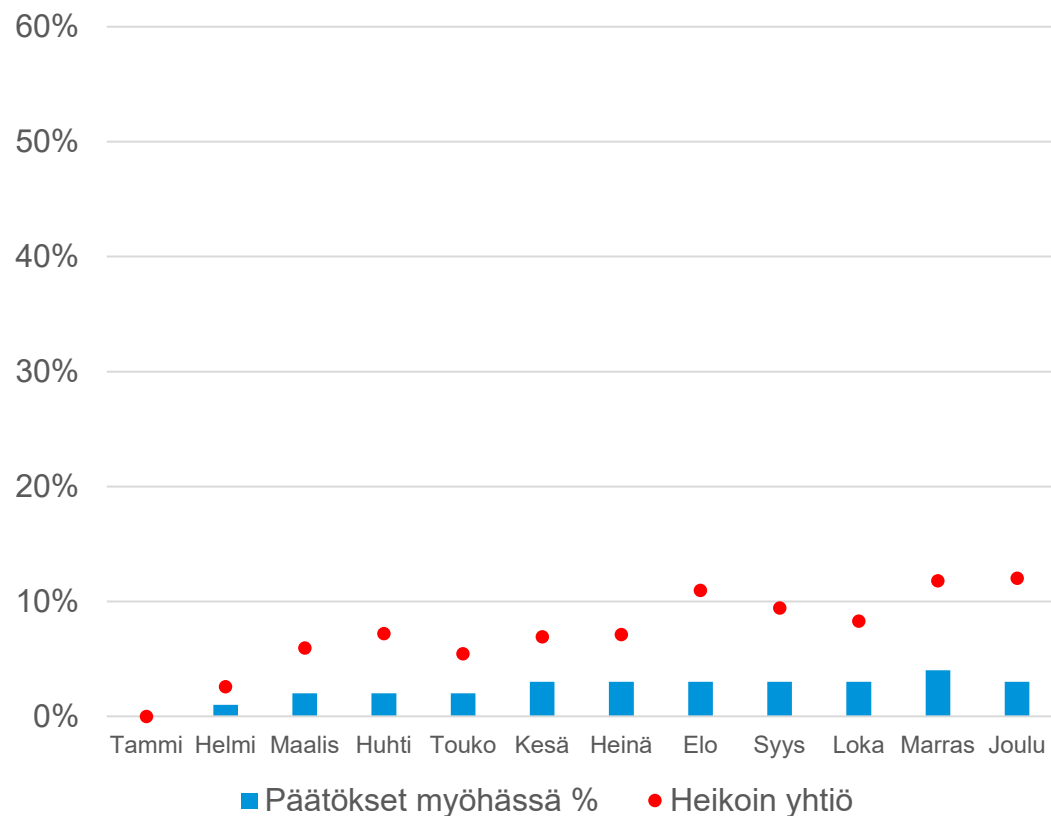
Lähde: Finanssivalvonta

Vakuutus- ja eläkesektorin suorat saamiset kriisipankeilta olemattomat

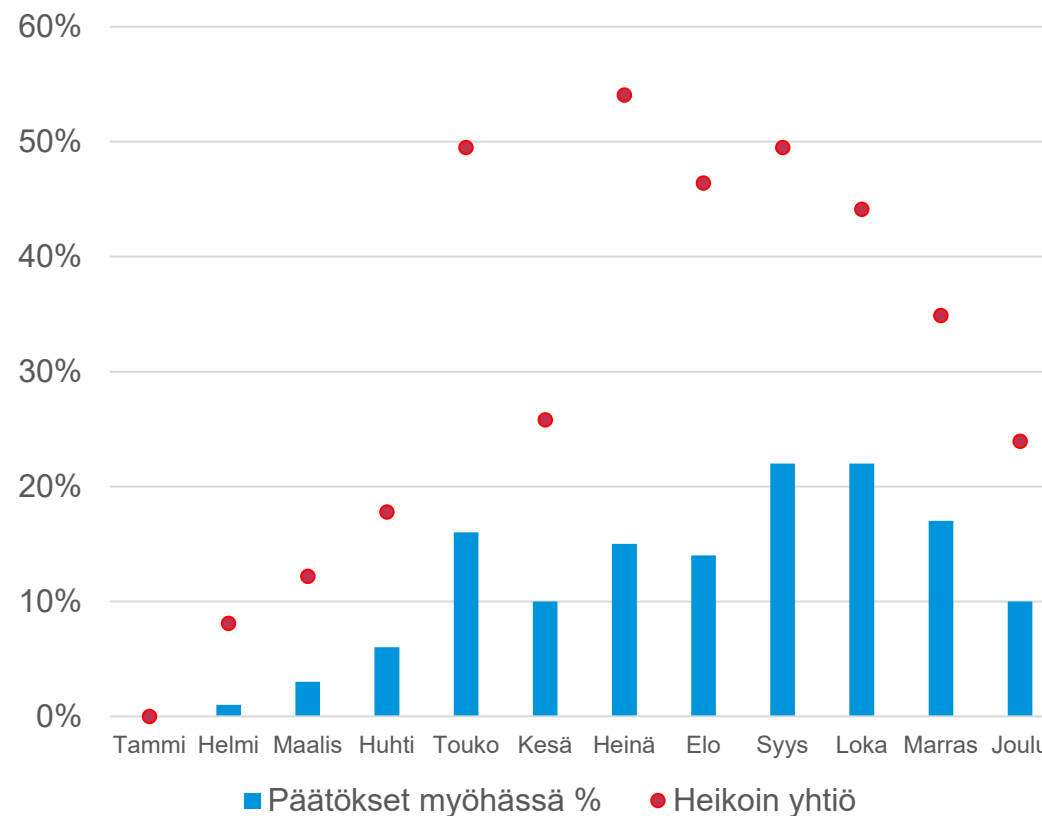
- Finanssivalvonta on arvioinut suorat altistumat kriisipankkeihin
 - Suurella osalla suoria sijoituksia näihin nyt esille tulleisiin pankkeihin ei ole lainkaan ja kokonaisuutena sijoitukset ovat lähes olemattomia.
 - Samoin vastaavaa arviointia on tehty koko EU:n tasolta EIOPAn toimesta, ja tulokset tässäkin saman suuntaisia.
- Suurin riski on välillinen eli negatiivisen markkinaliikkeen jatkuminen
 - Riskillisten omaisuuserien arvonalasku ja korkomuutokset
- Korkomuutosten vaikutus vaihtelee sektorista riippuen
 - Eläkeyhtiöillä korkojen lasku lyhyellä aikavälillä on positiivinen asia, kun korkosijoitusten arvo kasvaa
 - Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöillä vaikutus on pääsääntöisesti negatiivinen, kun markkinaehtoisesti arvotettu vastuovelka kasvaa.

Liikennevakuutuksen ja työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen korvauspäätösten antamisessa edelleen viivettä

Liikennevakuutus, myöhästyneet päätökset 2022

TyTal, myöhästyneet päätökset 2022

Vahinkovakuutusyhtiöt eivät ole priorisoineet sääntelyn antamien määräaikojen noudattamista

- Lähes kaikilla toimijoilla esiintyy viivettä joko
 - Korvaushakemusten käsittelyn aloittamisessa tai
 - Päätöksen antamisessa
- Vuositasolla päätöksiä on annettu myöhässä
 - Liikennevakuutuksen henkilövahinkoja koskien noin 1 800 tapauksessa
 - Työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksessa yli 50 000 tapauksessa
- Yhtiöiden tulee varmistaa hallinto- ja ohjausjärjestelmien ml. sisäinen tarkastus toimivuus, jotta jatkossa tieto ongelmista tulee ajoissa päätöksentekijöiden tietoon
- Finanssivalvonta on saanut toimijoilta toimenpidesuunnitelmia aikatauluineen
 - Tilanteen korjaaminen vie aikaa
 - Edellyttää tietojärjestelmien kehittämistä ja henkilökunnan lisäämistä
- Sääntelyn mukaisia määräaikoja on noudattava ja yhtiöiden on varmistettava vaadittavat resurssit ja tekniikka

Ilmastoriskit vakuutussektorilla

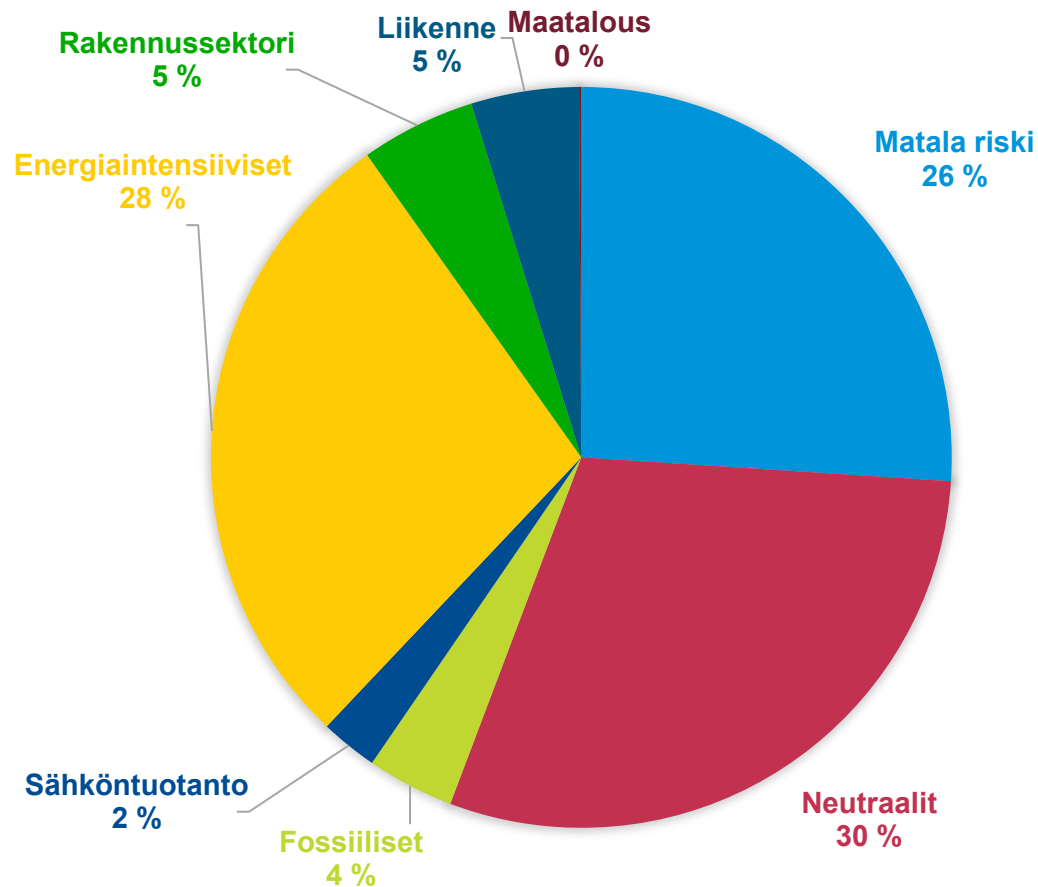
Sääntelymuutokset ovat lisänneet kestävyysriskit sijoitustoiminnan valvontaan

- Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden sääntelykehikkoon on lisätty kestävyysriskejä koskevat muutokset
 - Koskevat kestävyystekijöiden huomioimista mm. riskienhallinnassa
- EIOPAn ilmatoriskien valvontaa koskeva kannanotto valvojille
 - Ohjeistetaan ilmastoskenaarioiden sisällyttämisestä yhtiöiden omiin riski- ja vakavaraisuusarvioihin (ORSA)
 - Lisäksi tulisi arvioida ilmatoriskialtistumien olennaisuus ja merkittävien altistumien kohdalla analysoida tarkemmin näiden aiheuttamat riskit
 - EIOPA tulee valvomaan kannanoton noudattamista vuonna 2023
- Edellisten perusteella Finanssivalvonta teki vakuutussektorin ilmatoriskien kartoituksen Q2/2022 tilanteesta

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat siirtymäriskit analyysin kohteena

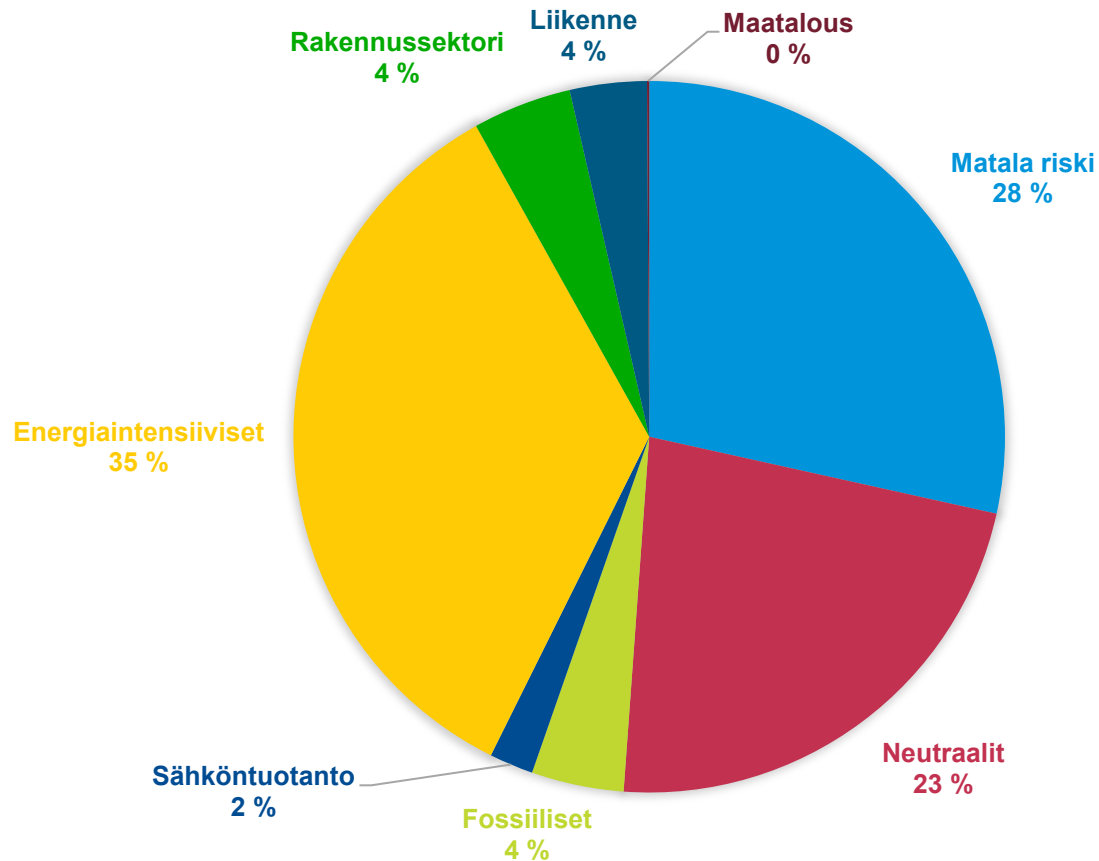
- Fyysiset riskit
 - Ilmastonmuutoksen aiheuttamat ympäristömuutokset: tulvat, myrskytuhot
- Siirtymäriskit
 - Ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset sääntelyyn, talouteen ja toimintaympäristöön
 - Lyhyellä aikavälillä (ja Suomessa) merkittävin ilmastoriski sijoittajalle
- Finanssivalvonta analysoi vakuutuslaitosten osake- ja yrityslainasijoitusten siirtymäriskit
 - Ilmastopolitiikan kannalta keskeiset talouden sektorit (Battiston) – korkea riski
 - Hollannin keskuspankin ilmastostressi (2018) – matalan siirtymäriskin toimialat
 - Kaikki muut toimialat – neutraali riski
 - Finanssisektorin sijoitukset
- Olennaista huomata, että vihreä tai kestävä ei välttämättä ole valvonnan näkökulmasta matalan siirtymäriskin sijoitus

Liki puolet osake- ja yrityslainasijoituksista korkeaa siirtymäriskiä

- Tarkasteltujen sijoitusten paino koko sijoitusomaisuudesta 43 %
- Eläkeyhtiöt suurin sijoittaja
- Matala riski: 26 %
- Neutraali: 30 %
- Korkean riskin sijoituksia n. 44. %
- Erityisesti: energiaintensiivisten toimialojen korkea paino osake- ja yrityslainasijoituksissa
- Riskillisin sektori eli fossiiliset pienellä painolla

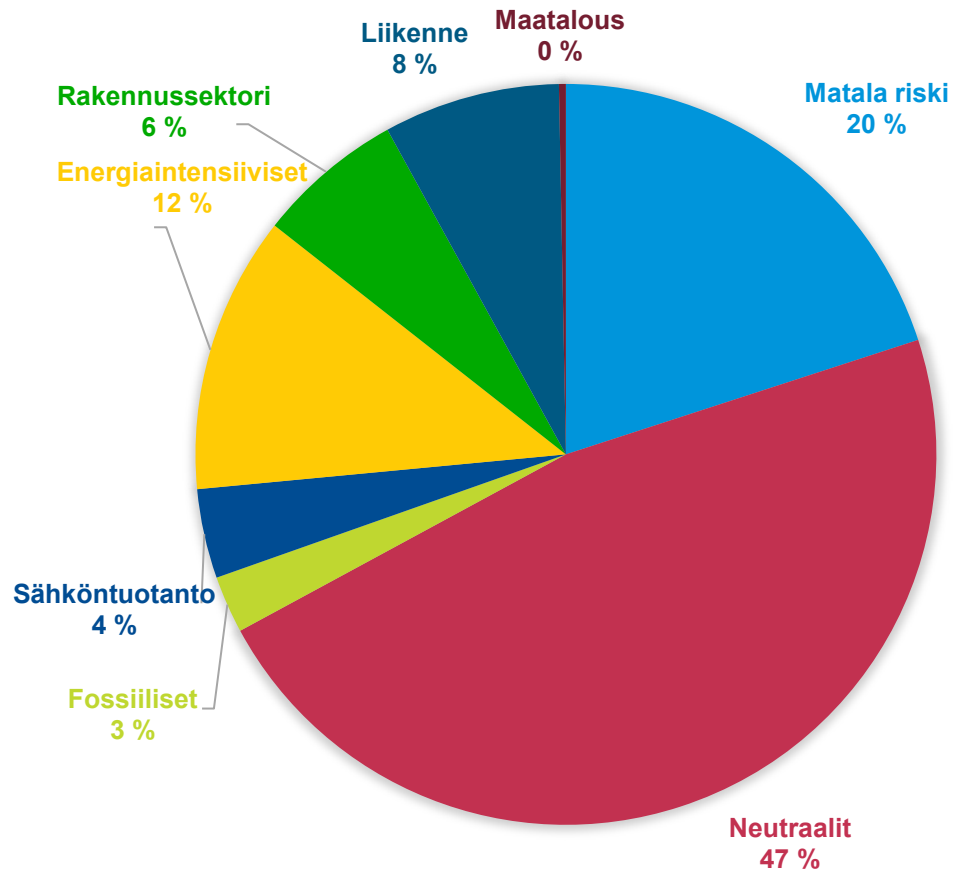
Osakkeissa enemmän siirtymäriskiä kuin yrityslainoissa

- Korkean riskin sijoituksissa 49 %
- Matala riski 28 %
- Neutraalit 23 %
- Energiaintensiivisten suuri osuus, 35 %

Finanssisektorilla iso paino yrityslainoissa

- Yrityslainoissa matalampi siirtymäriski kuin osakkeissa
- Finanssisektorin suuri paino yrityslainoissa selittää neutraalien sijoitusten määrän
- Korkea riski silti noin kolmannes

Yhteenveto ilmastoriskianalyysistä

- Ilmastonmuutos on lisännyt tiettyjen toimialojen sijoitusriskejä
- Korkean siirtymäriskin sijoituksia on vakuutussektorilla merkittävästi, joten näiden tarkempi riskienhallinta ja skenaarioanalyysien käyttöönotto on perusteltua muutoinkin kuin sääntelyn vuoksi
- Suurimmat riskikeskittymät ovat eläkesektorilla, mutta sektoreiden keskinäinen vertailu ei ole mielekästä eri vakavaraisuussääntelyn vuoksi
- Yhtiökohtaisten tulosten perusteella voidaan kohdentaa valvontatoimia riskiperusteisesti
- Analyysin loppuraportti julkaistaan 15.3.

” *Kiitos*

